

6 november 2012

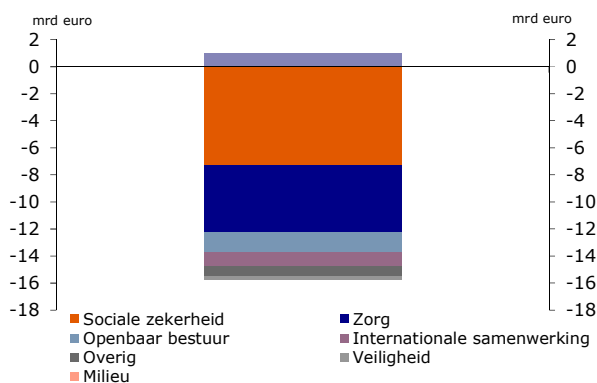
Maatregelen regeerakkoord gericht op korte termijn

	2011	2012	2013
<i>jaar-op-jaar mutatie in %</i>			
Bruto Binnenlands Product	1,1	-½	½
Particuliere consumptie	-1	-1	0
Overheidsbestedingen	0,1	-¼	-1
Private investeringen	8,9	-2¼	1
Goederen- en dienstenuitvoer	3,9	4¼	5
Goederen- en diensteninvoer	3,6	3¼	4
Consumentenprijsindex	2,4	2½	2
Werkloosheid (% beroepsbevolking)	5,4	6½	7
Begrotingssaldo overheid (% BBP)	-5	-3,6	-2,7
Overheidsschuld (% BBP)	65,4	71,6	72,9
Saldo lopende rekening (% BBP)	6¾	7¼	7

Op 29 oktober presenteerden de VVD en PvdA hun regeerakkoord. Gedurende de periode 2013-2017 zijn de partijen voornemens om ex ante 15¾ mld euro om te buigen via een scala aan maatregelen die bovenop de eerder aangekondigde maatregelen van Rutte I en het Begrotingsakkoord 2013 komen. Door de bezuinigingsinspanningen komt het begrotingstekort in 2017 vermoedelijk op 1,5% van het BBP uit. Helaas blijft het begrotingsbeleid vooral gericht op korte termijn begrotingsconsolidatie. Niet alleen heeft een dergelijk beleid een grote impact op de economie. Het is ook nog eens weinig effectief; het begrotingstekort wordt er beperkt mee teruggedrongen.

Bron: Rabobank

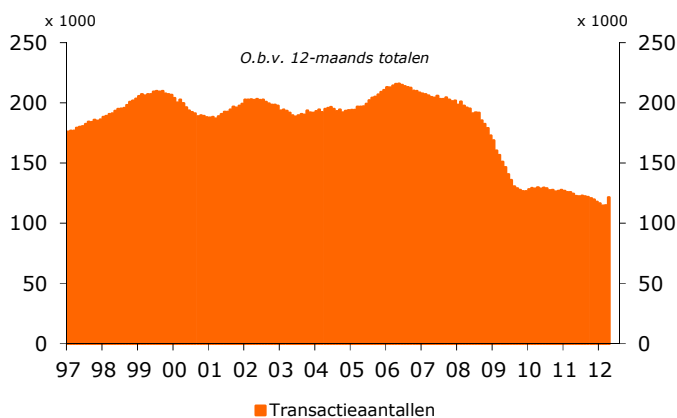
Grootste ombuigingen in zorg en sociale zekerheid

De VVD en PvdA buigen op het gebied van de zorg en sociale zekerheid de meeste uitgaven om. De langdurige zorg krijgt het karakter van een voorziening en de financiering van de curatieve zorg gaat ook op de schop: de zorgtoeslag vervalt en de zorgpremie en de eigen risico worden inkomensafhankelijk. De AOW-leeftijd gaat versneld omhoog en de maximale jaarlijkse opbouw van pensioenrechten wordt verlaagd. De duur en hoogte van WW-uitkeringen wordt beperkt en de opbouw van WW-rechten gaat langzamer. Ook wordt het ontslagrecht aangepakt. In onze ogen zijn de hervorming niet altijd afdoende. Meer actie blijft in sommige gevallen noodzakelijk.

Bron: CPB

Hervormingen op de woningmarkt

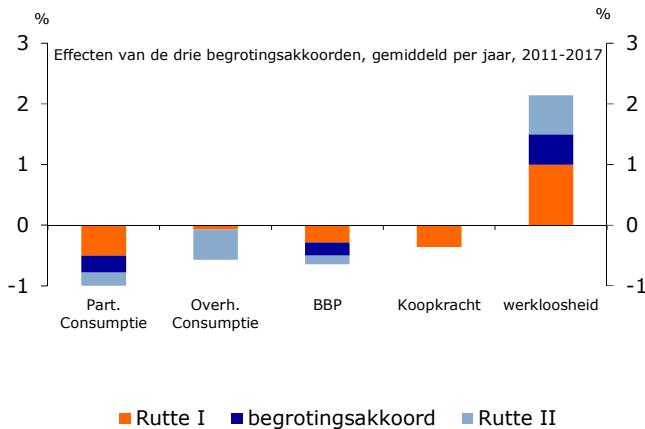
Ook op de woningmarkt worden diverse hervormingen doorgevoerd. Zo komt er bovenop de eerder afgesproken huurverhoging een extra huurverhoging van 1,5 procentpunt plus inflatie. De lagere inkomens zullen hierbij worden gecompenseerd. Daarnaast wordt het puntensysteem afgeschaft en wordt er een systeem op basis van WOZ-waarden geïntroduceerd. De VVD en PvdA hebben in hun regeerakkoord afgesproken dat het maximale tarief waarover hypotheekrente mag worden afgetrokken gedurende achtentwintig jaar jaarlijks met 0,5% wordt verlaagd. Starters krijgen vanaf 1 januari alleen maar hypotheekrenteaftrek als ze op annuïtaire basis volledig aflossen. Dit leidt mogelijk tot een tijdelijke opleving van de transactieaantallen.

Bron: CBS

Conjunctuurbeeld Nederland

6 november 2012

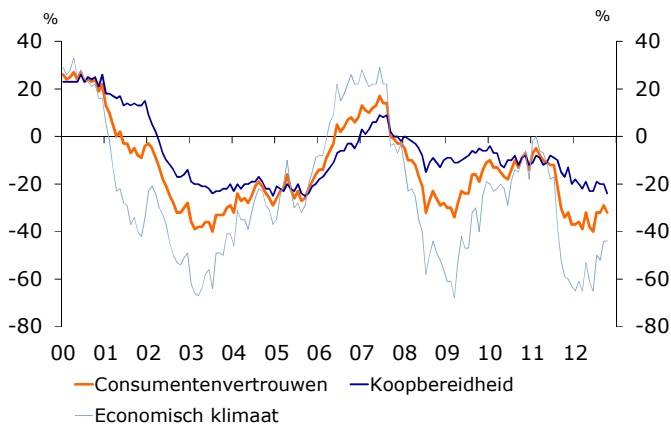
Regeerakkoord druk de economische groei

Bron: CPB, Rabobank

Het terugdringen van het begrotingstekort gaat vanzelfsprekend gepaard met de nadelige gevolgen voor de economische groei. Cumulatief zorgen de bezuinigingen en lastenverzwaringen uit het regeerakkoord Rutte I, het begrotingsakkoord 2013 en het regeerakkoord Rutte II voor een negatief effect op de economische groei van 4,5% van het BBP in de periode 2011-2017. Gezien de fasering van de bezuinigingen moet het grootste effect op de economie in de komende jaren nog komen. Een groot deel van het nadelige effect van de ombuigingen op de economie loopt dan ook via de particuliere consumptie. Het beleid van het kabinet Rutte I levert hieraan de voornaamste bijdrage. De voorgenomen maatregelen van het kabinet Rutte II drukken vooral de overheidsbestedingen.

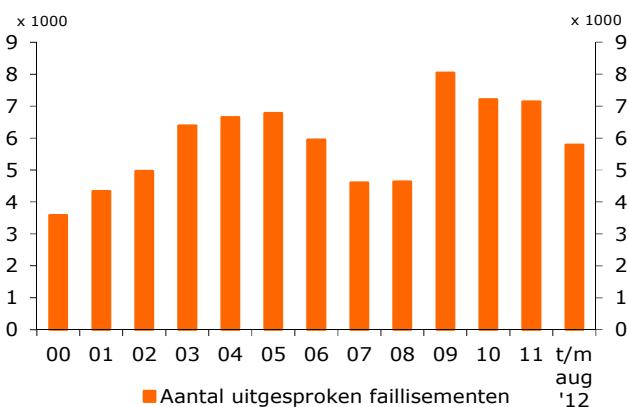
Consumenten pessimistisch gestemd

Bron: CBS

Consumenten zijn al lange tijd zeer somber gestemd. De koopbereidheid is sinds het uitbreken van de crisis in 2008 niet meer zo laag geweest als in de afgelopen maand. De pessimistische stemming onder consumenten is niet alleen het gevolg van de economische situatie, maar heeft ook te maken met grote onzekerheid over onder meer het toekomstige overheidsbeleid. Het regeerakkoord van Rutte II bracht naast weinig positief nieuws ook weinig duidelijkheid. Inmiddels worden er bijvoorbeeld in de media al vraagtekens gezet bij het plan om zorgpremies inkomensafhankelijk te maken. Het is dan ook de vraag of het regeerakkoord ervoor kan zorgen dat de stemming onder consumenten omslaat.

Bedrijfsleven heeft het lastig

Bron: CBS

Door de opeenstapeling van maatregelen daalt de mediane koopkracht in de periode 2013-2017 met 4,5%-punt. De cumulatie van bezuinigingen en lastenverzwaringen zorgt er bovendien voor dat de werkgelegenheid krimpt, waardoor de werkloosheid in de periode 2011-2017 met 2,1% oploopt door overheidsbeleid. Vermoedelijk komt de particuliere consumptie in de periode 2011-2017 1%-punt lager uit door het kabinetsbeleid. In de komende jaren ligt een verdere afname van de particuliere consumptie ligt in lijn der verwachtingen. Dit is slecht nieuws voor bedrijven. Uit stijgende faillissementscijfers blijkt dat veel bedrijven het moeilijk hebben. Hierbij helpen zuinige consumenten niet.

www.rabobank.com/economie

Ruth van de Belt
Tel. 030 - 2160143
R.Belt@rn.rabobank.nl